

Briselē, 26.4.2017.
SWD(2017) 200 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

Sociālo rezultātu pārskats

Pavaddokuments dokumentam

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Eiropas sociālo tiesību pīlāra izveide

{ COM(2017) 250 final }
{ SWD(2017) 201 final }
{ SWD(2017) 206 final }

Starp Eiropas Komisijas galvenajām prioritātēm ir sociāli atbildīgāka un taisnīgāka Eiropa. Eiropas sociālo tiesību pīlārs ir ierosināts ar mērķi to padarīt par ceļa rādītāju procesam, kura rezultātā atjaunināsies sociālekonomiskā konverģence un tiks veicinātas reformas valsts līmenī. Šajā procesā pīlāru atbalsta galveno rādītāju rezultātu pārskats, kas atspoguļo nodarbinātību un sociālās sfēras darbību dalībvalstīs, kuras piedalās pīlārā. Šis uzraudzības rīks arī ļauj sekmīgos rezultātus padarīt par etalonu, lai nodrošinātu vispārēju uzlabošanu.

Rezultātu pārskats kalpo par atsauces materiālu "sabiedrības progresā" taustāmai, vispusīgai un objektīvai uzraudzībai un pilsoņiem ir viegli pieejams un saprotams. Tas laikus atklāj nodarbinātības un sociālās sfēras būtiskākās problēmas, ar kurām sastapušās dalībvalstis, ES un eurozona, kā arī laika gaitā panākto progresu. Šajā rezultātu pārskatā "sabiedrības progress" jāsaprot kā spēja panākt un uzturēt labklājību un iespējas, radot apstākļus, kādos cilvēki var pilnīgi īstenot savu potenciālu un apmierināt pamatvajadzības.

Šis jēdziens skar trīs plašākus sabiedrības progresā aspektus: 1) vienādas iespējas un darbaspēka tirgus pieejamība, 2) dinamiski darbaspēka tirgi un taisnīgi darba apstākļi, 3) publiskā sektora atbalsts / sociālā aizsardzība un iekļaušana.

- 1) "**vienādas iespējas un darbaspēka tirgus pieejamība**" aptver taisnīguma aspektus, kas attiecas uz izglītību, prasmēm un mūžizglītību, dzimumu, nelīdztiesību un sociālo mobilitāti, dzīves apstākļiem un jaunatni;
- 2) "**dinamiski darbaspēka tirgi un taisnīgi darba apstākļi**" ir atbilde uz jautājumu, vai tirgi darbojas lietderīgi un brīvi, konkurenciālā ekonomikā palīdzot pārcelties uz citurieni un sameklēt darbu; šās sadaļas rādītāju vidū ir darba tirgu funkcionēšana, atbalsts nodarbinātībai un pārejām starp darba veidiem un, no otras puses, darba nosacījumu un algu taisnīguma aspekts;
- 3) "**publiskā sektora atbalsts / sociālā aizsardzība un iekļaušana**" aptver publiskā sektora darbību un/vai sociālās aizsardzības taisnīgu rezultātu. Rādītāju kopums galvenokārt attiecas uz pakalpojumu sniegšanu un sociālās drošības tīkliem.

Rezultātu pārskatā ES dalībvalstu veikums sastatīts ar ES un eurozonas vidējām vērtībām. Pārskats dos arī iespēju vismaz dažos aspektos salīdzināt ES veikumu ar citu pasaules reģionu veikumu. Tāda sastatīšana var kļūt par empīrisku pamatu jauniem procesiem, kuros notiks savstarpēja mācīšanās no labākās prakses. Rezultātu pārskats ļaus arī saskatīt ilgāka laikposma tendences. Kur ir iespējams un ir būtiski, rādītāji tiek sadalīti pēc vecuma, dzimuma un/vai pabeigtās izglītības.

Ir atlasītas 12 jomas, kurās var izmērīt sabiedrības progresu, un tās saistās ar kādu no trim iepriekš nosauktajām sadaļām. Ierosinātie rādītāji, kas aptver šīs jomas, ir izklāstīti pielikumā, un to pamatā ir pastāvošie kvantitatīvie dati, ko savākuši *Eurostat* (pirmām kārtām no ES statistikas par ienākumiem un dzīves apstākļiem *EU-SILC*, izpeļņas struktūras apsekojuma, ko vienreiz četros gados apvieno ar valstu gada aprēķiniem, un darbaspēka apsekojuma *LFS*) un *ESAO*.

Eiropas pusgads — ekonomikas politikas koordinācijas ikgadējais cikls — ir būtisks ES un dalībvalstu līmenī notiekošā rūpīgas uzraudzības līdzeklis, kas aptver visdažādākās jomas, kuras risina Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Šādā aspektā rezultātu pārskatu apspriedīs ar attiecīgajām Padomes komitejām nolūkā to izmantot Eiropas pusgadā un iestrādāt ikgadējā vienotajā nodarbinātības ziņojumā, ko katru rudenī publicē līdztekus gada izaugsmes

pētījumam. Šajā sakarā katras jomas pirmais rādītājs (trekniem burtiem) ir galvenais rādītājs, kas jāizmanto, rezultātu pārskatu iekļaujot vienotajā nodarbinātības ziņojumā, bet pārējie rādītāji ir otrēji, un tos vienotajā nodarbinātības ziņojumā pēc vajadzības iekļaus teksta izklāstā. Tā kā pēdējos gados nodarbinātības un sociālo aspektu nozīme Eiropas pusgadā ir augusi, rezultātu pārskats ļaus nodarbinātības un sabiedrības problēmas stingrāk ņemt vērā Eiropas pusgadā un no tā izrietošajos eurozonas un konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, kas var atspoguļot un veicināt valsts specifikai piemērotas mērķtiecīgas reformas. Tas varētu arī būt par atskaites punktu darbam eurozonas sociālajā dimensijā.

Pielikums — Sociālo rezultātu pārskats. Pamatrādītāji un otrējie rādītāji

Vienādas iespējas un darbaspēka tirgus pieejamība	
Izglītība, prasmes un mūžizglītība	1. Vispārīgās un profesionālās izglītības atbirums (18–24 g. v. vispārīgās un profesionālās izglītības atbirums, pa dzimumiem) <i>Eurostat</i>
	<i>Pieaugušo dalība apmācībā (Mūžizglītība — procents 25–64 g. v., kuri piedalās izglītībā un apmācībā, pa dzimumiem)</i> <i>Eurostat</i>
	<i>Nepietiekami izglītības sasniegumi (PISA rezultāti matemātikā 15, g. v.)</i> <i>ESAO</i>
	<i>Iegūta augstākā izglītība 30–34 g. v. grupā (Iegūta augstākā izglītība — 30–34 g. v. ar augstāko izglītību procents, pa dzimumiem)</i> <i>Eurostat</i>
Dzimumu līdztiesība darbaspēka tirgū	2. Dzimumu atšķirība nodarbinātībā (Dzimumu atšķirība nodarbinātības līmenī) <i>Eurostat</i>
	<i>Dzimumu atšķirība nepilnas slodzes nodarbinātībā (Dzimumu atšķirība nepilnas slodzes nodarbinātībā kā visas nodarbinātības daļa)</i> <i>Eurostat</i>
	<i>Dzimumu atalgojuma atšķirība nekoriģētā formā (Nekoriģēta dzimumu stundas darba atalgojuma atšķirība procentos)</i> <i>Eurostat</i>
Nelīdztiesība un augšupējā mobilitāte	3. Ienākumu nevienādība (Mērīta kvintīļu attiecība — S80/S20) <i>Eurostat</i>
	<i>Snieguma variācija, ko skaidro ar audzēkņa sociālekonomisko stāvokli (sociālekonomiskā un kultūras stāvokļa ietekme uz PISA rezultātiem)</i> <i>ESAO</i>
Dzīves apstākļi un nabadzība	4. Uz nabadzības sliekšņa esošo vai atstumto skaits (AROPE) <i>(Uz nabadzības vai atstumtības sliekšņa esošo iedzīvotāju kopskaita procents, pa dzimumiem)</i> <i>Eurostat</i>
	<i>Uz nabadzības sliekšņa esošo skaits (AROPE) (Uz nabadzības sliekšņa esošo iedzīvotāju kopskaita procents, pa dzimumiem)</i> <i>Eurostat</i>
	<i>Smagas materiālās nenodrošinātības (SMD) rādītājs (Smagi materiāli nenodrošināto iedzīvotāju kopskaita procents, pa dzimumiem)</i> <i>Eurostat</i>
	<i>Personas, kas dzīvo mājāsaimniecībā ar ļoti zemu nodarbinātības intensitāti (Procents iedzīvotāju līdz 60 g. v., kas dzīvo mājāsaimniecībā ar ļoti zemu nodarbinātības intensitāti, pa dzimumiem)</i>

	<i>Eurostat</i>
	<i>Smagas mājokļa nenodrošinātības rādītājs (Procents visu iedzīvotāju, kas dzīvo pārapdzīvotos mitekļos un sliktos sadzīves apstākļos, pēc telpu lietošanas pamata) Eurostat</i>
Jaunatne	5. Jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, 15–24 g. v. (NEET rādītājs, pa dzimumiem) Eurostat
Dinamiski darbaspēka tirgi un taisnīgi darba apstākļi	
Darbaspēka struktūra	6. Nodarbinātības līmenis (20–64 g. v., pēc dzimuma, vecuma un pabeigtās izglītības) Eurostat
	7. Bezdarba līmenis (15–74 g. v., pēc dzimuma, vecuma un pabeigtās izglītības) Eurostat
	<i>Aktivitātes līmenis (15–64 g. v., pēc dzimuma un vecuma) Eurostat</i>
	<i>Jauniešu bezdarba līmenis (15–24 g. v., pēc dzimuma) Eurostat</i>
	<i>Ilgstoša bezdarba līmenis (no visiem aktīvā vecuma iedzīvotājiem, pēc dzimuma) Eurostat</i>
Darbaspēka tirgus dinamika	8. Aktivizēšanas pasākumi — darbaspēka tirgus politikas dalībnieki no 100 cilvēkiem, kas grib strādāt (kopā) Eurostat
	<i>Nodarbinātība pašreizējā darbā, pēc ilguma (Nodarbināto procents pašreizējā darbā pēc ilguma (līdz gadam, 1–2 gadus, 2–5 gadus, vairāk nekā 5 gadus) Eurostat</i>
	<i>Pāreja no noteikta laika darba līguma uz pastāvīgu (vid. 3 g.) (Procents 18 un vairāk g. v. iedzīvotāju, kuru nodarbinātības statuss mainījies no noteikta laika līguma pērn uz pastāvīgu līgumu šogad, pa dzimumiem) Eurostat</i>
Ienākumi, ieskaitot no nodarbinātības	9. Koriģētie mājāsaimniecību rīcībā esošie bruto ienākumi reālā izteiksmē (PSL uz vienu cilvēku — Indekss 2008 = 100) Eurostat
	10. Atlīdzība darbiniekiem par darba stundu Pašu aprēķini pēc Eurostat datiem
	<i>Nabadzības apdraudēto strādājošo rādītājs (Procents 18 un vairāk g. v. iedzīvotāju, kam draud nabadzība, pa dzimumiem) Eurostat</i>

Publiskā sektora atbalsts / Sociālā aizsardzība un iekļaušana	
Valsts politikas ietekme uz nabadzības mazināšanos	<p>11. Sociālo maksājumu (izņemot pensijas) ietekme uz nabadzības mazināšanos (Nabadzības apdraudēto cilvēku īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā, starpība pirms un pēc sociālajiem maksājumiem, pa dzimumiem) <i>Eurostat</i></p> <hr/> <p><i>Vispārējās valdības izdevumi pa funkcijām (Vispārējās valdības izdevumi procentos IKP, pa funkcijām (sociālā aizsardzība, veselības aprūpe un izglītība))</i> <i>Eurostat</i></p> <hr/> <p><i>Pensiju kopējais aizvietošanas koeficients (Vidējās individuālās bruto pensijas 65–74 g. v. kategorijā attiecība pret vidējo individuālo bruto izpeļņu 50–59 g. v. kategorijā)</i> <i>Eurostat</i></p>
Agrīna pirmsskolas vecuma bērnu aprūpe	<p>12. Bērni pirms 3 g. v. formālajā aprūpē (Bērni formālajā aprūpē (bērnu proporcija tajā pašā pirms 3 g. v. grupā)) <i>Eurostat</i></p>
Veselības aprūpe	<p>13. Respondentu nosauktās neapmierinātās medicīniskās vajadzības (EU-SILC) (Procents visu iedzīvotāju, kuri minējuši neapmierinātās medicīniskās vajadzības, pa dzimumiem) <i>Eurostat</i></p> <hr/> <p><i>Veselīgas dzīves gadi (65 g. vecumā)</i> <i>Eurostat</i></p> <hr/> <p><i>Personīgie izdevumi par veselības aprūpi</i> <i>Eurostat</i></p>
Digitālā piekļuve	<p>14. Individīda digitālo prasmju līmenis (Daļa no iedzīvotājiem ar vispārīgajām digitālajām pamatprasmēm vai augstākām, pa dzimumiem) <i>Eurostat</i></p> <hr/> <p><i>Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksa (DESI) noteiktais savienotības parametrs: fiksētās platjoslas lietošana (33 %), mobilās platjoslas lietošana (22 %), ātrums (33 %) un cenas pieņemamība (11 %).</i> <i>Digitālais rezultātu apkopojums (Digital Scoreboard)</i></p>